

Només una encaixada

La trobada entre les dues superpotències a Ginebra, el passat més de novembre, inaugura una nova època en les relacions internacionals. Era, sens dubte, el moment clau de l'any.

Vicent Partal

Exactament eren les deu hores i un minut de dimarts dinou de novembre quan Mikhaïl Gorbatxev arribava al Palau Flor de l'Aigua de Ginebra, enfundat en el mateix abric gris amb què havia arribat a la ciutat suïssa el dia anterior.

Al peu de l'escala l'esperava Ronald Wilson Reagan. L'encaixada de les seues dues mans fou retratada, filmada, dibuixada i difosa

Desencadenar la guerra o mantenir la pau.

al món sencer; des de tots els angles possibles. Era el final d'una llarga sequera que havia portat els dos grans del planeta a llargs anys sense relacions al més alt nivell. Reagan arribà a la Casa Blanca l'any 1980 i havien estat necessaris cinc anys perquè pogués trobar-se amb el seu, recent arribat per cert, interlocutor soviètic.

Un minut després, el temps just per a les fotografies més esperades, de l'any, els dos dirigents entraven al Palau i iniciaven, asseguts en sofàs color crema, situats al voltant d'una taula d'estil Imperi, les primeres converses soviètico-

americanes en el temps que portem de dècada.

Reagan i Gorbatxev respondueren abans, pacients, a les preguntes, estúpides i no podia ser altrament, dels periodistes. El foc, el trencà una reportera de la televisió suïssa de nom Isabel: «De què parlaran?». «Ja ho sabrà més tard, i ja s'ho imagina», va ser la resposta del secretari general del Partit Comunista de l'URSS. Després, no en sabérem gran cosa, però ens quedà molt de temps per imaginar, enmig de l'escassetat de notícies que —filtrades una a una— oferien les delegacions oficials dels dos països.

Segurament tampoc no és tan important saber sobre què parlaren els dos grans del planeta quan, a les deu i dotze minuts, les càmeres de televisió abandonaren el saló i s'inicià la trobada real. La que importava. El cara a cara entre els dos homes que poden desencadenar la guerra o mantenir la pau.

El comunicat final de les converses al·ludia a la potenciació de l'acord negociador que aconseguiren l'URSS i els Estats Units el mes de gener del —ja per als lectors— any passat, a la decisió d'estudiar mitjançant una comissió conjunta la reducció del risc nuclear, a la prohibició de les armes químiques, a la potenciació de la investigació termo-nuclear amb finalitats pacífiques, a la possibilitat d'establir reunions entre els ministres d'Afers Exteriors soviètic i el secretari d'Estat nord-americà, i a l'impuls a les negociacions de Viena, per a la reducció d'armes nuclears, i d'Estocolm, pel desarmament a Europa.

Tot i ser importants —¡importantíssims!— alguns d'aquests acords, tot quedà resumit en una imatge gràfica: l'ós soviètic i l'àguila americana encaixant les seues mans, després d'anys d'*Imperis del Mal* i *Imperialisme Assassí*, segons les dues, poc delicades, expressions que mútuament es dedicaven l'URSS i els Estats Units.

La primera conversa privada entre els dos líders havia d'haver durat quinze o vint minuts. S'estengué durant una hora i quatre minuts, entre la desesperació dels assessors, que malfiaven del que els seus caps poguessen estar discutint a porta tancada.

Nancy i Raïssa, mentrestant, es dedicaven a inaugurar hospitals i prendre el te en una veritable «Guerra dels Estils», iniciada tan bon punt la senyora Gorbatxev baixà de l'avió que la transportava des de Moscou, tocada amb un barret de pell i lluint un vestit dissenyat per un sastre occidental que no hi hagué manera de traure de l'anonimat.

I, per acabar de donar el to colorista a l'ambient nevad, els carrers de la ciutat suïssa es van veure atapeïts de gent de totes les races i colors, que volien tenir el seu lloc en el cerc de les negociacions estelars: veterans de l'Elba que demanaven la reconciliació i refugiats d'Afganistan que clamaven contra els russos. Pacifistes alemanys en solidaritat amb Nicaragua i periodistes despistats, com aquell conductor d'un teletexte americà que inicià la seua crònica afirmant: «Des d'aquesta illa de Ginebra», per afegir, una vegada assabentat del seu monumental error: «Bé, des d'aquesta illa de pau».

No deixa de ser tot sinó una imatge: dos homes, una encaixada de mans i una esperança per a la pau. □